

PRENUMERATA:

Miesięcznie w
2 700 Mk., z
do domu 3
z przesyłką
3. 00 Mk.
państwach
za zmianę
pła a się
Cena m.

120

Konto czekowe P. K. O.
140561.

Kraków
Biblioteka Jagiellońska

LWOWSKI

wychodzi codziennie o godzinie 6 rano

Ceny ogłoszeń:

Za wiersz 10 linijekowy wy-
nosi: Zwyczajne za tydzień
100 Mk. Naczelne 60 Mk.
Pobroglia 20 Mk. Na pła-
wskiej kolumnie 100 Mk.
Fizjed kolumną i w rubryce
„Reperuar” 500 Mk. Po
kronce i komunikaty 400 Mk.
Drobne ogłoszenia, za ka-
żdy wiersz 10 mk. w rubry-
ce: kupno i sprze. az, matry-
ce, mała i korespondencja
i ywaina za każdy wiersz
10 Mk. Paski 20 kolumnach
tekstowych po 40 Mk. za
wiersz 10 linijekowy, szerok
50 linijek, 100% zniżka a sa-
grad. czes. o 50% drożej.

REDAKCJA ul. Ossolińskich 1. 15. ADMINISTRACJA ul. Chorążczyzny 1. 26. — Redaktor przyjmuje między godziną 4—5. — Adres telegr. „Kurier” Lwów. — Rękopisów nie zwraca się. — Telef. redak. 19.

Nakładem Spółki Wydawniczej „Kurjera Lwowskiego”

Redaktor naczelny: Dr. Włodzimierz Jampolski.

Józef Piłsudski ustępuje.

Pożegnawna mowa Naczelnika Państwa na posiedzeniu posłów lewicy i centrum.

REZYGNACJA.

Warszawa. (Tel. wł.) (O.) W myśl zapowiedzi o zebraniu prezydium rady ministrów, na którym Naczelnik Państwa miał określić swoje stanowisko wobec propozycji niektórych klubów kandydowania na stanowisko prezydenta Rzeczypospolitej, dzisiaj o godz. 4 popoł. w sali kolumnowej rady min. zebrało się około 100 posłów, senatorów, oraz prawie wszyscy ministrowie.

Z pośród wybitniejszych posłów zauważyliśmy z P. S. L. Osieckiego, Dąbskiego, Dębskiego, Wilkońskiego, Średniawskiego, Erdmana i innych. Z Wyzwolenia prof. Bartel, Januszewski, Rudziński, Kosmowska, z P. P. S.: Daszyński, Diamond, Niedziałkowski, Posner, Prauss, Bartłicki, z N. P. R.: Warzkiewicz, Popiel.

MOWA NACZELNIKA PAŃSTWA.

O godz. 4.20 wszedł na salę Naczelnik Państwa i natychmiast zabrał głos. Przemawiał stojąc. Mowa trwała przeszło godzinę. Na wstępie wykazał sprzeczność metody pracy indywidualnej szefa państwa, z metodą pracy kolegiatnej rady min. i ciał prawodawczych. Zharmonizowanie tych metod zależy od osobistych właściwości Nacz. Państwa, a on (Piłsudski) miał pod tym względem wielkie trudności. Następnie Nacz. Państwa zanalizował ustawę konstytucyjną w sprawie zakresu władzy prezydenta R. P. Wykazał ograniczenia,

jakim on podlega. Odpowiedzialność ministrów za czyny prezydenta oddaje go zupełnie pod opiekę rządu. Pozostaje mu zatem tylko prawo załatwiania kryzysów ministerjalnych, nie przynależnych wywołanych. Drugą dziedziną jest reprezentacja Państwa. Do tego potrzeba specjalnie nadającego się człowieka dla funkcji reprezentacyjnych oraz pieniędzy. Tych cech Nacz. Państwa w sobie nie znajduje, a środki reprezentacyjne tak miał ograniczone, że jeden obiad galowy wytrącał z równowagi dwumiesięczny budżet Belwederu. Wreszcie w trzeciej dziedzinie, tj. w dziedzinie najwyższego zwierzchnictwa nad wojskiem nie pozostawiono prezydentowi żadnego realnego zakresu władzy. Wojsko stało się bezpańskie. Te wszystkie właściwości konstytucji wymagają wybrania odpowiedniego człowieka na prezydenta. „Piastując przez 4 lata podobny urząd, tj. urząd Naczelnika Państwa doszedłem do wniosku, że do tej roli się nie nadaję. Bylbym zeń zrezygnował zaraz po odparciu wroga przed dwoma laty i zakończeniu wojny, gdyby u steru nie stał wówczas gabinet koalicyjny (gabinet Witosa, przyp. red.), którego szef symbolizował wejście szerokich warstw w krąg interesów państwowych.

warstw, których nieobecność w walkach dawniejszych pokoleń o Polskę tak dotkliwie była odczuwana.

Niszczyc tego zamiaru własnymi rękami nie chciałem.

Dzisiaj dojrzał we mnie zamiar usunięcia się z pierwszego stanowiska w państwie. Najmniej skłaniają mnie do tego przykrości personalne, ale bolejąc osobiście nad atakami na moją osobę, widziałem szkodliwość dla autorytetu Państwa z takiego stosunku do naczelnego jego reprezentanta. To też ze specjalną wdzięcznością wspomina tych, którzy będąc jego politycznymi przeciwnikami oddawali szacunek urzędowi przez niego reprezentowanemu.

Dalej Naczelnik Państwa mówił o trudnościach stanowiska reprezentanta Państwa we współczesnych rządach demokracji, gdyż rolą prezydenta jest kompromis.

WARTOŚCI POSIADANE I WYMAGANE.

I powiedział:
Pozwólcie, że wam udzielię jednej rady.
Szukajcie człowieka z lekką ręką, któryby nie wybitną służbą dla stronnictwa, lecz innym zasługami zyskał sobie uznanie i był zdolny do kompromisu, bo całe życie demokracji opiera się na kompromisach, tj. na liczeniu się nie tylko z

własną wolą, lecz na uzgodnieniu jej z poglądami innych. Z ciężką ręką, jaką jest moja, trudniej jest na tem stanowisku zostawać, gdyż taki człek nie zadawala się wpływem teoretycznym i sięga po władzę faktyczną.

Jest potrzebny człowiek o lekkiej ręce, a ciężkim chodzie, ja zaś mam ciężką rękę, a chód tak lekki, że przechodzę przez grzaskie bagna zabłocniejszy najwyżej bucik.

W zakończeniu powiedział Naczelnik Państwa:

Zegnając się panowie z wami nieodwołalnie, dziękuję serdecznie tym, co w chwilach ciężkich podawali mi życzliwą rękę. Dziękuję Wam i żegnam

Ostatnie słowa wypowiedział Naczelnik głosem wzruszonym, a całe przemówienie miało silne akcenty zdecydowanej woli człowieka, który długo przeżywał to, co powiedział.

Zebrani powstali z miejsc, zaległa głucha cisza

Dopiero po chwili zerwały się długotrwałe oklaski. Posłowie i senatorowie cisnęli się do Naczelnika, aby uścisnąć mu rękę za szczerość, z jaką wyjawiał przed nimi pobudki, które skłoniły go do nieprzyjęcia kandydatury na Prezydenta Rzeczypospolitej. W smutnym nastroju, z uczuciem niepewności, co jutro przyniesie, rozeszli się zebrani, niechętnie odpowiadając na pytania dziennikarzy, którzy w kuluarach prezydium oczekiwali na zakończenie posiedzenia.

Kandydaci na stanowisko prezydenta.

ENDECJA WYSUNĘŁA KANDYDATURĘ P. TRAMPCZYŃSKIEGO.

Wszyscy obecni na posiedzeniu posłowie i senatorowie udali się do Sejmu, gdzie na wieść o decyzji Nacz. Państwa zaroily się kuluary, w których debatowano gorąco nad wytworzoną sytuacją.

Przedewszystkiem zebrała się komisja parlamentarna zjednoczonych stronnictw „ósemki”: Z. L. N., Ch. D. i N. Ch. L. (Dubanowicz), po krótkich debatach komisja postanowiła wysunąć kandydaturę p. Trampczyńskiego na stanowisko Prezydenta Rp.

Stronnictwa ludowe i robotnicze nie odbyły w tej sprawie narad. Wobec tego korespondent nasz zrobił krótką ankietę wśród tych klubów. Z ankiety tej wynika, że nie ma mowy o tem, aby kandydatura p. Trampczyńskiego mogła liczyć na jakiegokolwiek względy z tej strony. Kluby te idą nawet dalej, przeciwstawiając się stanowczo wszelkiej kandydaturze, któraby wyszła z obozu „ósemki”.

CZTERY INNE KANDYDATURY.

Co się tyczy innych kandydat, które mogą być wysunięte, to na razie rzucono nast. nazwiska: prezydent min. Nowak, ale jest to kandydatura beznadziejna, zdyskredytowana niedelnością w czasie rządów na stanowisku szefa rządu; następnie min. spraw zagr. Narutowicz, p. Kucharski, a wreszcie podsuwany przez „3” jako kompromisowy kandydat prezes Akademii Umiejętności Morawski. Ze swej strony dodać musimy, że są to wszystko nazwiska rzucone w momencie tego nastroju, jaki wywołał fakt decyzji Nacz. Państwa. Nie jest to nastrój sprzyjający poważnemu rozważaniu możliwych kandydat. Dzień dzisiejszy, w ciągu którego odbęda się narady klubów, wysunie prawdopodobnie bardziej realną sylwetkę kandydata na prezydenta Rzeczypospolitej.

P. WITOS KANDYDUJE.

Warszawa. (AW.) Dzienniki poniedziałkowe wymieniają wśród kandydatów na prezydenta Rzeczypospolitej W. Witosa i Wojciecha Trampczyńskiego.

Sowieckie hasła rozbrowienia w świetle rzeczywistości.

WOBEC KONFERENCJI ROZBROJENIOWEJ W MOSKWIE.

(Korespondencja własna).

Pogranicze nad Zbruczem, w grudniu.

Szereg tygodni temu opinję świata zaciekała nota sowieckich, skierowana do państw ościennych, a proponująca wzajemne ograniczenie zbrojeń. Odpowiedzi przesłane Moskwie wyrażały gotowość odbycia wspólnej konferencji państw zainteresowanych w sprawie sowieckiej propozycji. Z telegramów wiemy, że ostatecznie konferencję zwołano do Moskwy i pierwsze posiedzenie zapowiedziane na 1. bm. Znany jest również z gazet prasy skład poszczególnych delegacji, jakie wyjechały do Moskwy w tym delegacji polskiej z Januszem Radziwiłłem na czele. Wybór ostatnio wymienionego na przewodniczącego delegacji polskiej, jako pochodzącego ze sfer dawnych „aktywistów“, tłumaczyły niektóre organa prasy polskiej chęcią wykazania ze strony rządu polskiego możliwej sumy dobrej woli w pertraktacjach o wzajemne rozbrowienie. I niewątpliwie ta dobra wola z naszej strony i innych państw ościennych republik sowieckich istnieje, sądzić jednak należy, że wysłannicy nasi i rząd polski orientują się należycie w intencjach sowieckich inicjatorów rozbrowienia. A intencje te nie są bynajmniej natury pokojowej; niema najmniejszej podstawy do przypuszczenia, że sowieckie projekty wzajemnego rozbrowienia traktują szczerze i na serio. Mojem zdaniem ma się tu do czynienia z nowym „bluffem“ sowieckim, obliczonym na naiwność opinii świata, stęsknionej do pokojowej pracy i gospodarczej restytucji. Zdawały sobie sowieckie władze sprawę z tego, że dążności pokojowe i pragnienie odbudowy gospodarczej jest szczególnie silne w państwach sąsiadujących z sowiektami i wiedziały, że propozycja „rozbrowienia“ nie może być z miejsca odrzucona. Liczyły, ponadto, że w toku konferencji rozbrowieniowej w Moskwie można będzie wybiadać intencje i stanowisko wchodzących do t. zw. „Związku państw bałtyckich“, którego ewentualna spójność przedstawia wobec republik sowieckich bardzo poważny czynnik. [Deciekania wszakże w tej sprawie, choć łączą się z rozwijającym tu tematem muszą pominać i ograniczyć się do wskazania na szereg faktów, które, dezorientujące niektórych, hasła rozbrowieniowe sowieckie postawią we właściwym świetle. Praktyka sowieckich przeczy jaskrawo ich hasła „rozbrowienia“.

Swego czasu dorosilem, że na obszarze

Ukrainy przeprowadziły władze sowieckie powszechny pobór rocznika 1901 r., którego kadry wysłano od razu poza teren Ukrainy. Z dodatkowo otrzymanych informacji okazuje się, że część poborowych była użyta na froncie małaosiatyckim po stronie tureckiej. To jest pierwszy przykład, jak w praktyce sowieckiej pojmują rozbrowienie. Ponadto od dłuższego już czasu zaznacza się na terenie całej Ukrainy ożywiona akcja reorganizacyjna w formacjach wojskowych sowieckich. Do poszczególnych „Wojskowych Rejonów“, przekształconych z „Wojskowych Okręgów“ powołano cały szereg „speców“, fachowców wojskowych, rekrutujących się z b. oficerów carskich. Wielu z tych oficerów, przebywających na emigracji za granicą, w tem i w Polsce, powróciło ostatnio do Rosji i oddało się do dyspozycji wojskowych władz sowieckich. Szczyty więc wojskowej organizacji sowieckiej wzmocnione są siłami doświadczonych „speców“. Materiał zaś żołnierski wzmacnia się nowymi szeregami młodzieży, która przeszła kursa „Wsieobucz“ tj. pierwszy ogólno-kształtujący stopień nauczania sowieckiego. Rocznik 1902 zgromadzony na kursach „Wsieobucz“ powołano ostatecznie do ochotniczego poboru i zasilono nim oddziały sowieckie na Ukrainie, a zwłaszcza korpus konny, stacjonowany na Ukrainie. Z okazji przybycia młodzieży ochotniczej do oddziałów urządzono w poszczególnych większych miejscowościach „parady“ wojskowe, w których brali udział kierownicy sił zbrojnych sowieckich na Ukrainie, między nimi zaś, znany ze swej buńczuczności wojennej, generał sowiecki Franze. Ten to dygnitarz wygłaszał do ochotniczej młodzieży, nazywanej „glazem“ tj. okiem sowieckiej armii, wojownicze przemówienia, w których podkreślał, że Rosja nie uważa wojny za skończoną, a pokój obecny traktuje jako okres wytchnienia. W przemówieniu swem wspominał również Franze o omawianej tu propozycji rozbrowienia, przy czem kłamliwie i obłudnie twierdził, że projekt rozbrowienia rozbił się o opór państw sąsiednich. Wobec tego — konkludował sowiecki generał — musieliśmy powołać was, którzy macie stanowić fundamenty i filary sowieckiej armii.

Szeroką akcją reorganizacyjną przeprowadziły również sowieckie władze w poufnych instytucjach polityczno-wojskowych, informacje jednak w tej dziedzinie nie nadają się do publikacji.

W praktyce więc sowieckie zbroją się i reorganizują armię. Nie powinno nas to wcale dziwić. Powinniśmy jednak orientować się w sednie sprawy i mieć z obsłony rozbrowieniowych hasel sowieckich wydobyc istotne zamiary naszego sprytnego sąsiada, który nie stanie się niebezpiecznym tak długo, jak długo jego rozbrowieniowym haszyszom potrafiąmy przeciwstawić polityczną mądrość i czujną gotowość.

N. N.

Przegląd światowy.

CZESI O IMPERJALIZMIE POLSKIM.

(c.) Czesi prowadzą w zagranicznej prasie umiejętną propagandę z okazji sprawy Jaworzyny. Komunikaty prasowe czeskie z przykrością podkreślają, że w cztery lata po zawarciu pokoju Polska wysuwa jeszcze żądania terytorjalne. Dopóki te żądania były usprawiedliwione i zwracały się do nieprzyjaciół, Czechosłowacja okazywała dla nich zrozumienie, jak np. w sprawie Górnej Śląska. Nawet, gdy Polska zażądała Śląska cieszyńskiego, który od wieków należał do Czech(!?), Czechosłowacja zgodziła się na nadzwyczajne poświęcenie, aby zadośćuczynić żądanom bratniego narodu, poświęcenie, na jakie żaden inny naród nie byłby przystał. Zatem dobra wola czeska nie ulega wątpliwości. Lecz Czechosłowacja uważa, że sprawa Jaworzyny uregulowana od dawna prawnie przez traktaty, przekracza miarę. Gdyż jeśli się uznało tę rewindykację poza wszelką wszelkimi podstawami prawnymi i etnicznymi(!), stworzono by niebezpieczny precedens.

Bez zdenerwowania Czechosłowacja pracuje nad porozumieniem przyjacielskim z Polską i ma nadzieję, że zdenerwowanie polskie minie, Polska i Czechosłowacja prowadzić będą dalej politykę przyjaźni, która dla obu państw jest koniecznością.

Jak widzimy Czechosłowacja nie ustąpi łatwo na punkcie Jaworzyny.

PRZESILENIE W JUGOSŁAWII.

(s.) Jak pisaaliśmy przed 2 tyg. wejście Chorwatów do parlamentu belgradzkiego, postulat siły SHS. uniemożliwił obecny rząd. Istotnie, z Belgradu donoszą: W kołach parlamentarnych i czą się od wczoraj z możliwością przesilenia gabinetowego. Król prosił Pasića o odroczenie dymisji gabinetu do wtorku. Dymisja gabinetu jest niewątpliwie wynikiem nowej orientacji w sprawie Chorwacji. Dymisja gabinetu Pasića stworzy nowy okres walk parlamentarnych, stwarzając dwa prądy: jeden konstytucyjny a drugi rewizjonistyczny. Jeden broniący centralistycznej konstytucji „vidovdańskiej“, drugi chcący ją zmienić wedle myśli federalistów.

CZICZERIN PRZEDSTAWIA POLITYKĘ ROSJI.

Cziczerin w wywiadzie z korespondentem „Times'a“ wyłuszczył zapatrywania Rosji na sprawę cieśnin. Przypomniał on opinię cara Mikołaja II i zaznaczył, że ufortyfikowanie cieśnin przez Turcję jest koniecznym dla bezpieczeństwa Rosji południowej. (Oczywiście w słowach tych tkwi przyznanie, że Angora i Moskwa są sojusznikami).

TYDZIEŃ TEATRALNY.

Otwarcie „Młodej Scenki“ szkoły dramatycznej p. Fr. Fraczkowskiego. — „Przechodzień“, sztuka w 3 aktach Bogdana Katerwy. — Miejski Teatr Wielki: „Dzieci ziemi“, trzy akty i Interludium Tadeusza Rittnera.

Mamy do zanotowania fakt dodatni i zasługający na uznanie. W małej sali Tow. mazyckiego otwartą została „Przechodzień“ Katerwy „Młoda scenka“ szkoły dramatycznej Fr. Fraczkowskiego. Z repertuaru warszawskiej „Reduty“ — i pod jej wpływem — wybrano rzecz o znacznej literackiej i dramatycznej wartości i wystawiono ją starannie, umiejętnie i ze znacznym powodzeniem. Ale nie wyprzedzajmy wypadków.

*

Opuszczamy szpetną rzeczywistość brutalnych i nieestetycznych walk, nieupozorowanych, nieosłoniętych niczem zdrad i wstępujemy w świat dziwnie skupiony, cichy, dziewiczny. Nie zobaczymy tu ludzi w jasnym świetle dnia, nakreślonych wyraziście, lecz atmosferę dusz, uczuć wewnętrznych, ludzi nie z ciała, nie z namietności, lecz utkanych z marzeń, tęsknot, porywów. I dramatyczność utworu tego będzie zgola odmienna od tej, którą widzimy zazwyczaj na scenie. Nie sprzeczne dążenia woli, lecz tajemniczy, zwiewny przypadek może spotkać się postaciami

na terenie akcji. A konflikt dramatyczny to nie napór psychiki na psychikę, nie nacisk bohatera na otoczenie, ani pomsta naruszonego w bezwładzie środowiska, lecz współdziałanie, prześwieclanie się, wzbogacanie wzajemne dusz, rywalizujących ze sobą nie na polu walki, rozgłosnego słowa, lecz przeciwnie, przemilczenia, poświęcenia, rezygnacji. To nie zderzenie się katastrofalne planet, lecz skrzyżowanie się ciał mgławicowych, które udzielają sobie światła, ciepła, serca na dalszą drogę, na której — zdaje się — spotkania drugiego już nie będzie.

A cechą tej akcji nie niszczenie, lecz rozwój, nie zdobywcze przyspieszenie toku wypadków, lecz pełne cierpliwości wyczekiwanie aż dojrzeją. Nie wyścigi dążeń sprzecznych, trącających się wzajemnie, lecz rywalizacja na polu poświęcenia, miłości, bacząca, by nie zdeptać drugiej duszy, cudzego uczucia. To nie walka dwu mężczyzn o kochaną kobietę, lecz przeciwnie, wzajemne ustępowanie sobie, objawianie zalet rywala. A ze strony kobiety nie wybór między dwoma, lecz obdzielenie obu uczuciami: jednego teraźniejszością, pełnym zaufaniem oddaniem się, drugiego poezją tęsknoty, nieuchwytnego oczekiwania. Inny, odrębny świat.

Sztuka trudną do odegrania, zwiewna, subtelna, której — wbrew artystom — nie ożywią starcia i konflikty akcji, lecz której grający oddać muszą nabożne skupienie, dyskretną harmonię swych wysiłków. W drugiej obsadzie zwłaszcza

powiodło się to prawie że w zupełności, mimo że świetny wzór, Reduta, miało się ciągle przed oczyma. Jana p. Stanisławy Bałabanowej była dyskretna, jednolita w tonie, pauzach, pozach, przejściach. Był to występ pierwszy bardzo udany i wiele obiecujący. W obsadzie pierwszej p. Spaczyńska była bardzo staranna, lecz nieraz potykająca się i nie trafiająca w charakter postaci. Przechodzień p. Igła zrazu był zbyt sprytny, zbyt przypominał młodzieńca dobrze ułożonego na pierwszej wizycie, lecz później utrafił w ton, w ruchach i sytuacjach był pewny, wyjąwszy pewne momenty aktu III. P. Niewiakowski w tej samej roli mniej był pewny siebie, lecz miał szczerą, młodzieńczą patos uczucia, przy pewnej nieporadności w potocznych, epickich ustępach dialogu. Barcz p. Marka był żywy, szlachetny w tonie, wnikający w każdy moment akcji i uczucia. W epizodach dobra p. Piasecka, inni zbyt grubo podkreślali cechy charakterystyczne swych ról.

Całość — zwłaszcza w drugiej obsadzie — stała na wyżynie prawdziwego przedstawienia teatralnego. I taką też przyłożyliśmy miarę oceny, co jest dowodem uznania. Sztuka i gra na prawdę godne widzenia.

*

Teatr miejski wystawił „Dzieci ziemi“, jedno z najmniej udanych, najmniej żywych, najbardziej literackich dzieł Rittnera. A tyle innych, pięknych, bezpośrednich utworów tego pisarza było do dyspozycji! „Dzieci ziemi“ — to dzieje poko-

cam). Oddanie cieśnin pod kontrolę państw sprzymierzonych oznaczałoby, że byłyby one zupełnie otwarte. Zamknięcie cieśnin nie zagraża Rumunii, tembardziej, że flota rosyjska prawie nie istnieje. Należy obserwować rolę, jaką odgrywa Rumunia w konflikcie wschodnim. Dalej oświadczył Cziczetrin, że projekt francuski zmierzający do zaprowadzenia ustroju międzynarodowego w Klaipėdie zagraża interesom rosyjskim na morzu Bałtyckim. W końcu oświadczył, że Rosja jest zagrożona od morza Bałtyckiego aż do Azji środkowej.

WĘGRY NIE CHCĄ PŁACIĆ ODSZKODOWAŃ.

Projektowane ze strony partii rządowych wniesienie na porządek dzienny obrad parlamentu kwestji o odszkodowań, wywołało żywe niezadowolone całej prasy węgierskiej. Organy opozycji piszą, że kwestja odszkodowań jest kwestja taką, w której nie może istnieć żadna różnica pomiędzy stronictwami. Akcja będzie popierana również przez partię socjalno-dem., która zwróciła się z apelem do robotników państw zachodnich, dowodząc, że Węgry nie mogą zapłacić odszkodowań (PAT.)

Konferencja rozbrojeniowa otwarta.

Rosja proponuje wzajemne ograniczenie zbrojeń, zlikwidowanie oddziałów nieregularnych i stworzenie neutralnych pasów granicznych.

PIERWSZY DZIEŃ OBRAD.

Moskwa. (PAT.) (Depesza spólna). Wczoraj o godz. 12 w południe otwarta została konferencja rozbrojeniowa. Konferencje otworzył Litwinow, wybrany przewodniczącym na wniosek delegata polskiego. W odczytanej deklaracji Litwinow stwierdził, że Rosja zwołując konferencję, zmierza do radykalnego ograniczenia zbrojeń. Rosja proponuje wzajemne ograniczenie zbrojeń do możliwego maximum i gotowa jest sama w ciągu półtora roku zmniejszyć swoją armię do 200.000 ludzi. W dalszym ciągu proponuje wzajemną likwidację wszystkich istniejących formacji wojennych o charakterze nieregularnym, godząc się na przeprowadzenie tej likwidacji w Rosji. Wreszcie Rosja proponuje wzajemną neutralizację pogranicznych stref.

W stosunku do sił morskich Rosja nie występuje z programem ograniczenia, albowiem wojenna flota rosyjska jest ograniczona o 75 proc. w stosunku do sił morskich, jakimi rozporządzała w r. 1917. Jednakże i pod tym względem Rosja wnieść przynajmniej i powita wszelką propozycję w sprawie rozbrojenia.

Po wysłuchaniu deklaracji wszyscy delegaci złożyli krótkie oświadczenie przyczynienia się do pomyślnego wyniku konferencji.

leń, odrywających się od ziemi, wybiegających tęsknotą, pożądaniami poza krąg normalnego żywota, lecz zmuszonych — siłą ciężkości do tragicznego na jej łono powrotu. A uosobieniem tego fatalnego pędu w zwyż jest wychowanca kowala Wiktorja, krewna w duchu ibsenowskiej Gerdy z Branda, Hildy z Solnesa, hauptmanowskiej Rautendelein. Całość jest rekapitulacją literacką ibsenowskich i hauptmanowskich motywów, nieuzasadnioną psychologicznie, nie skupioną w jednej postaci, lecz rozłożoną niepotrzebnie na cały ich szereg i nie przeprowadzoną w sposób dość konsekwentny i jasny.

Reżyserja — o ile sztukę tę koniecznie chciało się wystawić (neguje tę konieczność), musiała położyć nacisk na nastrój niesamowity, na symboliczny jej charakter — zarówno w postaciach, jak dekoracjach. Tymczasem jedne i drugie ujęte zostały w sposób naturalistyczny, i to niejednolicie. Był sobie zwykły las, dom, a w nim (o Boże!) para starszków, przeniesiona wprost z Bałuckiego. Najlepsza była Wiktorja p. Romanówny, miała wdzięk szczeroci i naturalności. Lecz i na niej, w pominięciu pierwiastka grozy demonicznej, symbolicznej niesamowitości odbił się literacki charakter dzieła i błędne jego ujęcie. Poprawni pp. Wilandówna, Kwiatkiewiczowa, Dębowicz. A inni robili co mogli.

Włodzimierz Jampolski.

OGŁOSZENIE.

Konkurs na dostawę narzędzi gospodarsko-rolniczych

Potrzebujemy dla Osadników wojskowych w większej ilości plugów, brzoń sieczkarń, wozów, uprzęży i drobnych narzędzi. Z dostawą do 15-go lutego 1923 roku. Również młocarni młotowych i kłopotowych, wialń z dostawą do 15-go sierpnia 1923 r.

Szczegółowe oferty prosimy skierować do dnia 20. grudnia 1922 r., na adres:

Ekspozytura Stow. Weter. z Am.

Miodowa nr. 1, III. p. Warszawa.

krajów. Lecz jeżeli delegacie życza sobie, aby uprzednio, przedyskutowało sprawę biuro konferencji, to delegacja rosyjska nie sprzeciwia się temu. Posiedzenie biura naznaczone na godz. 6 wiecz. poczem Litwinow zamknął posiedzenie plenarne.

PROGRAM POLSKIEJ DELEGACJI.

Moskwa. (PAT.) W dniu dzisiejszym przewodniczący delegacji polskiej na konferencji rozbrojeniowej, ks. Radziwiłł, w wywiadzie udzielonym dziennikarzom, oświadczył: W pracy nad projektem rozbrojenia, musimy widzieć przed sobą zawikłaną sytuację we wschodniej Europie. Sytuacja wymaga załatwienia jeszcze wielu spraw. W tych warunkach praca nie będzie łatwa. Może ona być użyteczną, jeżeli się ją pozbawi charakteru, obliczonego na stworzenie nie usprawiedliwionej iluzji, która ujawnia się w opinii publicznej Europy. Analiza, która spowodowała konieczność zwołania konferencji, doprowadza do wniosku, że w celu wzmocnienia pokoju bezwzględnie potrzebne jest rozstrzygnięcie oprócz sprawy rozbrojenia, zagadnień politycznych i technicznych. Dopóki każda próba podjęta przez państwa graniczące z republiką sowiecką, a mająca na celu nawiązanie normalnych stosunków handlowych, konsularnych i innych, pozostanie bez określonego rezultatu, stworzenie warunków pokojowych będzie utrudnione.

Na propozycję Litwinowa, aby delegacie wypowiedziały się konkretnie co do propozycji rosyjskich, przewodniczący delegacji polskiej, poparty przez 3 innych delegatów, zaproponował nie obradować merytorycznie nad projektem, ale przyjąć regulamin, który zaproponował Litwinow. Zgodnie z tym regulaminem tworzy się biuro konferencji, w skład którego wchodzi przewodniczący wszystkich delegacji i sekretariat, złożony z wszystkich sekretarzy delegacji. Generalnym sekretarzem wybrano sekretarza rosyjskiego, Florińskiego.

Litwinow zaproponował wybór trzech komisji, a mianowicie: 1) komisji głównej rozbrojeniowej, 2) wojskowo-budżetowej, 3) pogranicznej. Na propozycję tę nie zgadzają się liczni delegaci, proponując ze swej strony przekazanie sprawy biuro konferencji. Litwinow wskazuje na to, że delegacja rosyjska jest przeciwna zamknięciu prac konferencji na pracę biura. Kwestje zasadnicze powinny być omawiane na posiedzeniu plenarnym konferencji, ponieważ do rozpraw tych przywiązuje wielkie znaczenie opinia ogólna wszystkich

Koalicja rozbraja Niemcy.

Uderzenie w przemysł wojenny. Kłopoty monarchistów i niemieckich przeciwników Polsce.

DWIE NOTY KOALICYJNE DO NIEMIEC.

Berlin. (PAT.) Oprócz noty aliantów w sprawie zajęć w Passawie, Ingolstadzie i Szczecinie, wręczono rządowi niemieckiemu notę konferencji ambasadorów w kwestji rozbrojenia. Druga nota trzymana jest w tonie ostrym. Stwierdza ona, że zobowiązania Niemiec w sprawie rozbrojenia nie zostały dotrzymane i żąda zupełnego ich wykonania. W szczególności nota ta domaga się wstrzymania ruchu fabryk i oddania wielu tysięcy maszyn do sporządzania materiału wojennego, dalej żąda zakazu wyrobu innych produktów przemysłu, które mogą być używane za materiał wojenny, wreszcie żąda wydania aktów ministerstwa wojny i marynarki z czasów wojny.

Korespondent „N. Fr. Presse“ donosi dalej, że niemieckie koła polityczne spodziewają się, iż Francja w swoich planach napotka na opór Ameryki. Koła te są zdania, że lepiej dopuścić do najgorszej rzeczywistości, niż ciągle czynić bezcelowe wysiłki przejednania Francji. Wedle doniesień z Monachjum rząd bawarski jest gotów wypełnić żądania noty w sprawie zajęć w Passawie i usunąć szefa tamtejszej policji.

KANCLERZ CUNO CHCE PŁACIĆ, LECZ NADREŃJI NIE ODDA.

Berlin. (AW.) Kanclerz Cuno oświadczył wczoraj na konferencji prasowej, że od lat znany jest

ze swej lojalności w wykonywaniu zobowiązań w świecie kupieckim. Lojalność tę zachowa i na obecnym stanowisku w stosunkach ze wszystkimi państwami, a więc i Francją. Spodziewa się jednakże, że Francja zrozumie, iż dłużnika nie należy ani zabijać, ani też zmuszać do samobójstwa. Cuno zapewnił, że nigdy nie zgodzi się na odstąpienie jakiegokolwiek terytorium niemieckiego i wyraził nadzieję, że rokowania reparacyjne wezmą pomyślny obrót.

NIEMCY MARZĄ O ROZBICIU POLSKI.

Warszawa. (AW.) „Daily Mail“ ogłasza rewelacyjne szczegóły, dotyczące się przygotowań niemieckich, celem podjęcia wojny odwetowej. Informacje te zostały zebrane w Berlinie, w kołach monarchistycznych. Jeden z punktów memoriału niemieckiego brzmi dosłownie: „Wszystkie projekty odwetu ze strony Niemiec runą jak domki z kart, jeśli Niemcy i Rosja nie osiągną wspólnej granicy. Ażeby dojść do tego

Polska musi być usunięta z mapy świata.

Aby uniknąć pogwałcenia traktatu wersalskiego, Niemcy zobowiążą Rosję do zmiążdżenia Polski. W Berlinie uważa się, że wystarczy 10 lat, aby ukończyć przygotowania do wojny odwetowej. Rewelacje te powtórzone przez prasę pańską, wywołały wrażenie sensacyjne.

Konferencja wschodnia w Lozannie.

Trzynasty dzień obrad.

ROSJA ZGODZIŁA SIĘ NA OGRANICZONY UDZIAŁ W OBRADACH.

Lozanna. (PAT.) W nocy złożonej sojusznikom w niedzielę wieczorem, delegacja sowiecka zaznacza, iż nie chce doprowadzić do przerwania prac konferencji, godzi się na ograniczenie jej udziału w konferencji do sprawy cieśnin.

OBRADY NAD KWESTJĄ CIEŚNIN.

Lozanna. (PAT.) Dziś po raz pierwszy omawiano kwestję cieśnin przy udziale delegacji rosyjskiej. Kiedy przewodniczący komisji lord Curzon prosił delegatów rosyjskich o wyrażenie zdania, Cziczern odczytał oświadczenie, a następnie inni delegaci wygłosili mowy.

RADA MINISTRÓW ODROZCZONA.

Warszawa. (AW.) Zapowiedziane na 4. bm. posiedzenie Rady ministrów odroczone zostało do 5. bm.

PODWYŻKA TARYFY KOLEJOWEJ O 50%.

Warszawa. (Tel. wł.) Na posiedzeniu państw. Rady kolejowej uchwalono podwyższyć z dniem 1. stycznia 1923 r. wszystkie stawki taryfowe, zarówno osobowe, jak i towarowe, oraz opłaty za przewóz książek, czasopism itp. — o 50%.

WALKI GRECKO-TURECKIE W TRACJI ZACH.

Sofia. (PAT.) Dzienniki podają szczegóły o ruchu powstańczym w Tracji zachodniej. Bandy powstańców starły się w wielu punktach z wojskami greckimi. Rząd bułgarski wierny swej zasadzie neutralności, poczynił energiczne zarządzenia, celem ochrony granic.

KS. ANDRZEJ GRECKI WYGNANY Z KRAJU.

Ateiny. (PAT.) Wyrok skazujący księcia Andrzeja na utratę stopnia wojskowego i wieczyste wygnanie, został powzięty jednomyślnie. Księcia uznano winnym nieposłuszeństwa i opuszczenia posterunku wobec nieprzyjaciela. Jako okoliczność łagodząca uznano niedoświadczenie w operowaniu wielkimi jednostkami bojowymi.

Kalendarzyk historyczny.

CO SIĘ STALO W DNIU 4. GRUDNIA?

W r. 1334 umiera papież Jan XXII. — W r. 1642 umiera kardynał Richelieu; śmierć jego wywołuje entuzjazm Francji. — W r. 1679 umiera Tomasz Hobbes, filozof angielski. — W r. 1777 urodziła się pani Recamier. — W r. 1798 umiera Luigi Galvani, włoski fizyk i odkrywca galwanizmu. — W r. 1808 Bonaparte wkracza do Madrytu i obala inkwizycję. — W r. 1832 Francuzi bombardują cytadellę w Antwerpii.

rosta Wrześniowski i Józef Apfel. Z Krakowa przyjechali jako reprezentanci „Echa” tamtejszego pp.: Ant. Issakowicz, Bol. Wallek-Walewski, oraz dawny Echista dr. Baar. Zjechało też sporo dawnych członków, rozrzuconych dziś po całym kraju.

Zebranych przywitał serdecznymi słowami prezes dr. Jan Schnier, wyrażając radość, że idea krzewienia pieśni polskiej, nakreślona przez założycieli, znalazła tuż orędowników, oddał też część pamięci zmarłym członkom, wśród nich niezapomnianemu pieśniarzowi śp. Janowi Gallovi. Członkom założycielom i pierwszemu prezesowi i inicjatorowi p. Marianowi Fontanie urządzono burzliwą owację. W imieniu założycieli złożył starosta Wrześniowski dank wszystkim tym, co w rozwoju „Echa” budowniczymi byli. Po próbie wspólnego utworu i kilku utworów koncertowych, pod batutą dyr. Rangla rozwinięła się miła koleżeńska pogawędka, przeplatana wspomnieniami wielu chwil drużyny śpiewaczej.

Koncert jubileuszowy odbędzie się dziś, we wtorek o godz. 8.15 w sali Tow. muzycznego.

— Zbiórka uliczna odbędzie się w piątek, dnia 8. bm. na cele budowy pomnika śp. Mariana Czernkasa. Komitet budowy uprasza osoby chętne o zgłaszanie się po odbiór legitymacji, odznak i worków u dyrektora kancelarii sądu apelacyjnego, ul. Batorego 1., we czwartek, dnia 7. bm., o godz. 17—19.

— Nieporządki w likwidaturze Kuratorium szkolnego. Likwidatura dla szkół średnich przy tut. Kuratorium od pewnego czasu stale chroina. Początki za godziny nadliczbowe płatne przy końcu każdego miesiąca dziś jeszcze nie zalikwidowane. Potracenia kwot nie mają wyszczególnienia, skutkiem czego placacy nie wie, za co płaci. Obsługa opryskliwa i niedemokratyczna. Punktem narzekania jest podobno p. Leśniakowski, w którym zainteresowane strony dopatrują się celowej niezyczliwości. Zdaje się, że do kielicha gorczy, jak codziennie wypija pracownik państwowy, nie powinno się dodawać kropli. Mamy nadzieję, że przełożona władza lepiej przypilnuje podwładne sobie siły.

— (y) Demonstracje na odczycie. W niedzielę ub. odbył się w południe recital autorski p. Jasieńskiego. Po pewnym utworze krzyknął ktoś „protestuję”, a ktoś inny „precz z takim poetą”, co publiką zgłuszyła oklaskami. Nie wiadomo, czy było to zdanie części widzów, wprowadzających polityczne podżwiewki do sali koncertowej, czy poprostu utalentowani reklamisci postarali się nietylko o sensacyjne afisze p. A. M. Swinarskiego, ale i o krzyczących kamelotów.

— Coppelia. Dziś ukaże się w teatrze Wielkim po raz pierwszy piękne dzieło Delibesa, trzyaktowy balet „Coppelia”. Przygotowania czynione były już od dawna, tembardziej, że scenę musiano specjalnie technicznie urządzić, szczególnie zapadnie i przyrządy służące do innych efektów. Prócz N. Kirsanowej, A. Fortunata, Biczowej, Łozińskiej, Fałszewskiego, Ciesielskiego, Morawskiego, Kopczyńskiego bierze udział w tym bajkowym balecie kilkadziesiąt osób. Batutę nad pełną orkiestrą dźwżyć będzie A. Stadler. Akcja rozgrywa się w domu tajemniczego mechanika, wśród jego cudownych automatów, (potem zaś błyskawicznie zmienia się w cały szereg obrazów. Początek wyjątkowo o 7.30 wiecz.

— „Dzieci ziemi”, dramat Rottnera, powtórzony będzie w środę.

— Młodzież endecka przy „pracy”. Tow. akademickie „Zjednoczenie” nadsyła nam następujące informacje: Tow. akad. „Zjednoczenie” zgodnie z ideą przewodnią oraz tradycją T-wa walczy od kilku lat o zniwolenie wszelkich ograniczeń dla młodzieży żydowskiej, wydało odezwę uspokajającą do ogółu polskiej i żydowskiej młodzieży akademickiej, w której wezwało młodzież, by w sprawie nauki stanęła na gruncie konstytucji, następnie w porozumieniu z organizacją lwowską wniosło „Zjednoczenie” warszawskie memoriał do rządu w tej sprawie oraz zwołało dnia 30. listopada zgromadzenie akademickie. Około 500 akademików nacjonalistyczno-rozwojowych wtargnęło do lokalu obrad wiecu „Zjednoczenia”, zdemolowało urządzenie, pobiło członków „Zjednoczenia” a nawet czynnie znieważoną została jedna z koleżanek-członkiń „Zjednoczenia”. „Zjednocz.” piętnując metody gwałtu i przemocy, które doprowa-

Tungstam

najtrwalsza żarówka oszczędnościowa z ciągnionego drutu metalowego. Jedno i półwatowe żarówki wszelkich rodzajów i woltaży.

„TUNGSTAM” — Warszawa, Sienkiewicza 3.

Adres telegr. „TUNGSTAM” — Warszawa. 1060

Siwizna to forpocz a starości

niedaj się, jej zaskoczyć przywołaj na pomoc

„Ondine” idealny nieszkodliwy płyn do farbowania włosów

B. WASILEWSKI I SPÓŁKA sp. z ogr. odpow.

Warszawa, Królewska 3 telef. 153-88

Zadać we wszystkich pierwszorzędnych Składach aptecznych, Zakładach fryzjerskich i perfumeriach.

KRONIKA.

Kalendarzyk.

Dziś rz. kat. Sabby op.; gr. kat. Frymona. Jutro rz. kat. Mikołaja b.; g. kat. Amfytokija ap. — Wschód słońca 7.07, zachód 3.24.

Repertuar Teatru Wielkiego.

Wtorek „Coppelia”, balet w 3 akt. Delibesa.

Środa „Dzieci ziemi”.

Czwartek „Bracia Lerche”, komedia w 3 akt. Adama Asnyka.

Repertuar Teatru Nowości.

Wtorek „Japonka”.

Środa i czwartek „Japonka”.

Salony teatr miejski:

Wtorek „Sublokatorka”.

Środa i czwartek „Sublokatorka”.

Repertuar „Młodoj Scenki” Szkoły dramatycznej. (Chorążczyzny 7.)

Niedziela 11 grudnia, piątek 8 grudnia, niedziela 10-go grudnia, sobota 16 grudnia, niedziela 17 grudnia: „Przechodzień”, sztuka w 3 aktach Bogdana Katerwy. Początek o g. 8 wieczorem.

Binro koncertowe M. Tuerka.

Czwartek 7-go grudnia: LEW SIROTA. 2877

We Lwowie.

— Rocznica śmierci Adama Asnyka. W roku obchodzącym upływa 25 lat od śmierci Adama Asnyka. Zarząd główny TSL. czcąc pamięć swego założyciela i pierwszego prezesa obchodzi tę rocznicę

Dla cierpiących na zatwardzenie.

Powszechnie znane ze swej skuteczności pigułki francuskie CASCARINE LEPRINCE znajdują się w sprzedaży we wszystkich aptekach i składach aptecznych. 1314

cę we czwartek dnia 7 grudnia br. W dniu tym odbędzie się o godz. 12 w południe w kościele archi-katedralnym nabożeństwo żałobne za spokój duszy śp. Adama Asnyka, zaś wieczorem o g. 7 w Teatrze Wielkim uroczyste przedstawienie dawno nie granej we Lwowie, a zawsze aktualnej komedii A. Asnyka „Bracia Lerche”.

— Komitet budowy pomnika Marji Konopnickiej przysposobił już drugie wydanie wyboru poezji ze skarbcza wielkiej autorki, przeznaczając dochód z rozsprzedaży na cele budowy pomnika. Ze względu na wzrost kosztów druku cenę broszury określono na 300 mp.

— (a) W wigilię jubileuszu „Echa”. Wczoraj wieczorem rojno było i serdecznie wśród śpiewaczej drużyny „Echa” w wigilię jubileuszowych godów. Stara wiara przybyła, by przy pulpicie dyrygenta z tymi, co hasło pieśni polskiej dziś w „Echu” krzewią nieprzerwanie, odśpiewać wspólnie pierwszy utwór dzisiejszego jubileuszowego koncertu „W starym dworze”. Jeden z założycieli „Echa” dyr. Miecz. Sołtys ufał batutę w rękę i płynęły dźwięczne tony poloneza Münheimera. Na generalną próbę tego poloneza przybyło 105 dawnych i obecnych członków „Echa”. Z założycieli dwunastki śpiewaczej „Echa”, co fundamentem była dzisiejszego „Echa”, jawili się prócz dyr. Sołtysa pp.: Jan Mazurkiewicz, sta-

— (1) Napad bandycki. Na strażnika lasowego, Meyera Hochmana, napadli onegdaj w lesie, zwanym Gaje Dittlowieckie koło Brodów, dwaj uzbrojeni w karabiny, bandyci i grożąc zastrzeżeniem, zrabowali mu 25 tys. mp. Za bandytami, którzy po grabunku zbiegli wysłano pościg.

— Katastrofa kolejowa pod Łodzią. Na linii kolejowej pomiędzy Kołuszkami a Łodzią wskutek niepowstrzymania hamulców pociąg towarowy najechał 3. bm. na pociąg manewrujący, złożony z 1 lokomotywy i 5 wagonów. Nastąpiło zderzenie wskutek którego pięć wozów towarowych i jeden bagażowy zostały rozbite doszczętnie, zaś dwie lokomotywy i 3 wagony uszkodzone. Jeden funkcjonariusz kolejowy został ranny. (PAT.).

Ze świata.

— (c. Clemenceau dostał wyrok śmierci. „New York Herald“ donosi, że Clemenceau otrzymał list grożący mu śmiercią, zakończony słowami: „Strzeż się pan powiedzieć za wiele o naszym kraju i o Niemczech“. List podpisany: Weterani wielkiej wojny. Władze amerykańskie podwoły asystę policyjną przy p. Clemenceau.

— (c.) Caryca matka jedzie do Anglii. „Berlingske Tidende“ donoszą, że caryca matka, Maria Fedorówna, opuściła Kopenhagę, by udać się do Anglii, do swej starszej siostry królowej Aleksandry.

— Szajka trucielek. W Chicago prokurator przyszedł do przekonania, że w okolicy istnieje szajka trucielek, które pozbywały się swych mężów, trując ich, by po ich śmierci podnieść sumy asekuracyjne na życie. Prokurator ma wkrótce zarządzić aresztowanie kilkunastu kobiet podejrzanych o otrucie mężów. (y).

Komunikaty.

„Oikos“ Spółka Akcyjna we Lwowie.

Dnia 28. listopada b. r. odbyło się posiedzenie bilansowe Rady Zawiadowczej pod przewodnictwem Stan. Hr. Badeniego. Przyjęto do wiadomości sprawozdanie dyrektora o obecnym stanie interesów i przedsięwzięciach Spółki, przy czem stwierdzono stały i ciągły ich rozwój. Uchwalono zwołać Walne Zgromadzenie akcjonariuszów na dzień 18. grudnia b. r.

Spółka zamierza wypłacić 40% - tową dywidendę za rok sprawozdawczy 1921/22. 2871

—oo—

Zebrań, odczyty i widowiska.

— XII. posiedzenie naukowe oddziału Tow. przyrodników im. Kopernika odbędzie się we wtorek d. 5. bm. o godz. 6 wiecz. w Instytucie geologicznym uniwers., ul. Długosza 8. z porządkiem dziennym: 1) Odczyt p. T. Dybczyńskiego: Zasady nowej metody badań w zakresie rozwoju i systematyki amonitów dewońskich. 2) Luźne komunikaty: p. A. Styrnatówna: Z geologii górnego Karpatu bołechowskich.

— Lew Sirota, znany zaszczytnie naszej publiczności pianista, daje jedyny w tym sezonie recital fortepianowy we czwartek 7. bm. Program obejmuje szereg dzieł przeważnie we Lwowie nieznanych. Wykonaniem tego programu znakomity artysta odniósł przed kilku tygodniami we Wiedniu sukces niezwykły. Koncert lwowski rozpocznie się z powodu wyjazdu artysty pociągiem wieczornym, wyjątkowo o godz. 8 wiecz.

Dzisiaj cena pożyczki i złotej 30.000 mk.

NADESLANE.

7a rubrykę ta redakcja nie bierze odpowiedzialności.

Zakłady Elektryczne „Vertex“

Warszawa, Marszałkowska Nr. 98. 1139

Kurjer ekonomiczny.

Lwów, 4 grudnia.

+ Ameryka a pożyczka złota. Jak donoszą nadchodzące z za Oceanu pisma polskie, zaczyna Polonia amerykańska coraz bardziej interesować się pożyczką złotą. W szerokich kołach dzięki obywatelskiemu poparciu prasy budzi się zrozumienie, że pożyczka ta nie jest wcale żadną ofiarą na rzecz państwa, ale bezpieczną i korzystną lokatą kapitału przy zabezpieczeniu przed dalszym upadkiem marki polskiej. Należy więc sadić,

stwierdza polska prasa amerykańska, że ogół polski tak w kraju, jak i w Ameryce w dobrze zrozumianym interesie państwowym i osobistym oceni należyte korzyści i że pożyczka znajdzie żywe i gorące przyjęcie (PAT.).

Giełda.

+ Giełda pieniężna. W papierach dywidendowych pod koniec kursa słabsze. Chodorów zakończył 28.000. Polska Nafta z 5.150 spadła na 4.800. Oikos początkowo 22.000, potem 22.750. Gafota 3.650. Zieleniewski przy końcu 17.000. Parowozy 8.250. Browary pozostawiane, płacono przy końcu 35.000. Akcje bankowe bez zmian. Bank hipoteczny

2.000. Pow. kred. 525. Polski Bank handl. 6.500. Kursy walut naogół ustalone. Dolary 17.350. Berlin zakończył kursem 2.15. Praga 543. Londyn ustalił się przy kursie 78.500. N. Jork 17.350. Paryż 1.220, potem 1.214. Kor. węg. 6.80. Tendencja w akcjach lekko zniżkowa, w walutach ustalona, Usposobienie ożywione.

+ Giełda warszawska. (Tel. wł.) (G.) Waluty i dewizy zagraniczne mocno. Dolary 17.375, franki fr. 1.220. Dla akcji tendencja w początku słaba, pod koniec nieco się wzmocniła. Papiery proc. bez zainteresowania.

—oo—

Kursa giełdy lwowskiej.

Z = żądają, T = transakcja. Zresztą: placą.

A) Akc. Bank.	4 grudn.	B) Akc. przem.	4 grudn.
Akc. Związk.	1400	Gafota ex	T 2700
Dyskon. Lw.	---	Górka	28000
Handl. Pozn.	T 6500	Oikos	T 22750
Hipot. akc.	T 2000	Parowozy	T 8300
Hipot. zemel.	420	Patryja	5600
Małopolski	3000	Pezet	T 3500
Powszechny	T 550	Pocisk	T 3500
Przemysłowy	2850	Pol. Glob	1050
Ziemski kred.	2900	Pol. Nafta	T 5150
		Pol. Tow. Bud.	3.00
		Pol. Tow. H.	T 2100
B) Akc. przem.		Rakszawa	T 15100
Browar Lwow.	T 35000	Siersza el.	3000
Chodorów	T 29750	Gór. Siersza	20000
Karpalit	T 4300	Tepege	19000
Čm. elów	14000	Zieleniewski	T 17000
Portland z S.	---	Żegluga pol.	450
Galicja	1000000		

Kursy walut Kurjer Lwowski Nr. 276	Lwów — dnia 4 grudnia 1922		Warszawa dnia 4 grudnia	Kraków — dnia 4 XII.	Zurych — dnia 4 XII.	Berl. — dnia 4 XI
	Gotówka	Dewizy				
100 Mk. pol.	—100—	—100—	—100—	100	0.03 1/2	48.00
1 funt ang.	77500-78500	78000-79000	78360-79400	78750-79750	23.91	3722.00
100 frs franc.	115000-120000	117000-123500	121400-123000	11250-12000	37.10	5600.00
100 frs szwal.	310000-320000	315000-325000	325200-328000	32000-33500	106.9	17710.00
100 frs. belg.	105000-110000	106000-111000	11200-112200	10000-10500	34.25	5420.00
100 K czes.	50500-50500	51000-50000	54700-55200	5250-5700	36.90	2620.00
100 K węg.	600-700	620-720	---	650-700	---	3.54
100 K ans r.	22-24	24-26	2400-2500	10-22-00-25	---0.076	11.56
100 M niem.	200-240	200-230	207-217	190-230	0.06 1/2	100.---
1 Dolar am.	16500-17500	16500-17500	17265-17550	16750-17750	530.0	8370.00
100 Lir wł.	70000-84000	75000-85000	83500-85000	8000-8750	26.65	409.00
100 Lei rum.	10000-11000	10000-11000	---	100-115	3.75	228.20
100 guld. hol.	350000-670000	350000-630000	6920-6920	---	210.00	2333.00
100 K norw.	---	---	---	---	98.00	1508.00
100 K duńsk.	---	---	---	---	108.00	1660.00
100 K szw.	---	---	---	---	112.75	1200.00

UWAGA: „P“ oznacza kursa poprzednie, ostatnio notowane.

blawie z oltarzy, na który dawniej siadał każdy wierszokiel, kopie oltarze i, ma specjalne uprzedzenie do Nieba, o którym nie pisze z większym szacunkiem, niż o paczce fig sultańskich. Zrozumiałe, że z tego trudno jeszcze wysnuć wniosek, że celem futuryzmu jest walka z tym lub owym objawem społecznym. Naprawdę futurizm, przy najmniej przez poeci, p. Jasińskiego oglądany, jest takim „futurizmem” jak każda prawdziwa sztuka. Każda sztuka ma pójść w jutro, w „futura”, a nie być fotografią dnia. Jednakowoż i sztuka „niefarbowana żadnymi proszkami, nie pokryta prochem poprzednich „piśmiennictw” — jak mówi p. Peiper — cała jest ściśle biorąc, nie istnieje, a więc tak w znaczeniu ograniczonym nie jest nią sztuka Brunona Jasińskiego. Metafizyczny składnik poezji, czynnik najistotniejszy, najwyżej ją w życiu unoszący — rytm dzwoni i stąpa dojdową skanzją w pieśni Jasińskiego, która z estrady zyskuje, jak każda istotna pieśń, a nie czytanki czy pisanka. Potęguje wrażenie świetny recytator autor — nieruchomy w pięknym geście jak kukielka artystyczna, czytający falą głosu opanowaną, w czystym wymiarze rytmu, a bez słodzeń i huków „uczuciowych”. Rym istnieje też, piękne asonanse działają harmonijnie. — A „sens” w tej poezji? Spłodziło ją uczucie bierne, uczucie cierpienia i uczucie czynne — bliu do pogody, do śmiechu. Wzrosła ona w mieście i miasto opiewa rozpięte na krzyżu przeciwnających się ulic, przygwożdżone do ziemi łasnym ówiewkami lamp gazowych. Tak młoda krew, tak gra treść urbanistyczna w poezji, z której takie np. „Zapalki” stanęły najwyżej w doborze środków transponowania odczuć i w rzutach myśli — obok pewnych miejsc „Pieśni o głodzie”. Rozedrgany nerw poezji rozluźniony na nerwach miasta podrzucił poetę czasem na „out”, lecz i z błędów wyczuwa się — życie.

S. P.

Sąd doraźny nad trzema bandytami.

(a.) W niedzielę rozpoczęła się we Lwowie przed trybunałem sądu doraźnego rozprawa o rabunkowe morderstwo, dokonane 11. listopada wieczorem w przysiółku Weryna, koło Żółkwi. Samotna stoi tam pod lasem karczma, a w niej rodzina Müntzerów zawód szynkarski i handlowy prowadziła. Mieli już do snu się kładź Müntzerowie, gdy w ten padł przez okno strzał i syna Jakuba na tle światła lampki stojącego położył trupem. Ogarnięci strachem stary Müntzer z żoną i córką uciekli z karczmy, a tymczasem bandyci wylamawszy okno, weszli do izby. Zrabowali z kieszeni trupa pieniądze i zegarek, poczem splądrowali mieszkanie. Unosząc z sobą 35.000 mp., 1000 mk. niemieckich, 45.000 kor. austrjackich, rewolwer, wódkę i rum, opuścili izbę i zgnęli w ciemnościach nocy.

Policja państwowa wkrótce wpadła na ślad bandytów. Aresztowani zostali czterej sprawcy, którzy licza po dwadzieścia kilka lat, mieszkają w Turynce koło Żółkwi, mianowicie Dmytro Kupceki, Hryć Kawka, Ołeksa Bekisz i Mychałko Biszka. Ten ostatni, mimo, że był okuty w kajdanki, uciekł z siem posterunku policji. Trzech pierwszych zasiadło na ławie oskarżonych.

W międzysiedzieli przesłuchani zostali osk. Kupceki i Kawka, wczoraj Bekisz. Przyznają oni, że byli uzbrojeni w karabiny i rewolwery, że zwerbował ich zbiegły Biszko do kradzieży u żydów i że jego strzał zabił Müntzera. Rodzina Müntzerów nie umie podać, czy oskarżeni byli sprawcami mordów, jeno organa policyjne prowadzące śledztwo podały konkretne fakty, na których oparte zostało oskarżenie.

Obrońcy stawiali rozmaite wnioski co do kompetencji sądu, ogłoszenia sądów doraźnych, interpretacji odnośnych paragrafów procedury karnej itp., lecz wszystkie te wnioski zostały odrzucone.

Na popołudniowej rozprawie przesłuchano szereg świadków.

Po przeczytaniu zeznań św. przewodniczący zamknął postępowanie dowodowe. Po krótkiej przerwie przemówił prok. Sywulak, domagając się kary śmierci na obwinionych.

Na prośbę obr. dr. Żywieckiego, w której tłumaczy się obr. zdenerwowaniem i przeciążeniem po prawie dwanaście godzin trwającej w ciągu dnia wczorajszego rozprawie, przewodniczący odłożył przemówienie obrońców na dziś, odraczając rozprawę do godz. 8 rano.

Rozstrzelanie bandyty w Brzeżanach.

Trybunał Sądu okręgowego w Brzeżanach jako Sąd doraźny w sprawie Wasyla Bodryka stawionego przed sąd doraźny pod zarzutem zbrodni dokonanej przed rabunkiem, wydał dnia 29. XI. br. o g. 10 przedpoł. następujący wyrok: Wasyla Bodryka, lat 25, rel. gr. kat. uznać się winnym, że w nocy z 15. na 16. listopada 1922 w Nowej Grobli ad Knihinicze w zamiarze zawładnięcia cudzych rzeczy ruchomych przez wtargnięcie z bronią morderczą w reku do mieszkania Kaspra i Zofji Kosiorów i przez zagrożenie zastrzeleniem gwałt zadał Kasprowi i Zofji Kosiorom, za co zasądzony zostaje na karę śmierci.

Wyrok został wykonany przez rozstrzelanie w dniu 29. listopada o godz. 1 w południe.

PIŚKI.

Dr. H. Życzyński: Teoria dramatu. Nakładem księgarni „Kresy”, Cieszyn 1922. Świeża ta publikacja zapełni dotkliwą lukę w dotychczasowej literaturze polskiej, która rzeczy podobnej nie posiada. Nim książkę tej poświęcimy bardziej wyczerpujące sprawozdanie, notujemy na razie jej pojawienie się. Na dwustu stronicach druku mieści ona: systematyczny wykład, obejmujący zasady kompozycji i techniki dramatycznej, charakterystykę stylów i gatunków poezji dramatycznej, oraz wzory krytycznego rozbioru utworów dramatycznych. W opracowaniu przedmiotu uwzględniono zarówno dawniejsze teorie, jak i najnowsze wyniki badań, przykłady zaś są czerpane przeważnie z polskich utworów dramatycznych Słowackiego, Krasińskiego, Wyspiańskiego, Fredry, Przybyszewskiego, Zapolskiej, albo z obcych, Szekspira i Ibsena. W ten sposób książka uczy obcować z poezją dramatyczną, tłumaczy jej ducha, wtajemnicza w arkany techniki, a wreszcie podaje wiele ciekawych uwag krytycznych o arcydziełach poezji dramatycznej. Księgarnia „Kresy”, puszczając tę książkę w świat, dała jej piękną szatę zewnętrzną nie ustępującą w niczem pierwszorzędnym wydawnictwom przedwojennym.

„Sylwan”, cenne pismo leśnicze, wydało nr. za listopad zawierający m. i. nast. artykuły: Teofil Krygowski: Echo z praktyki i teorii urzędzenia gospodarstwa lasowego. — Dr. inż. J. Kokurewicz: Zastosowanie teorii Taylor'a w leśnictwie. — Jan Doleżał: Niezawodny sposób hodowli buka.

ZE SPORTU.

— Wyniki turnieju szachowego w Wiedniu. Pierwsza nagroda Rubinstein 11 i pół. Druga dr. Tartakower — 10, trzecia Henryk Wolf — 9 i pół. Nagroda czwarta do szóstej Alechm Maroczy i Tarasz — po 9. Siódma nagroda Grünfeld — 8, ósma nagroda Reti — 7 i pół. Bogolubow 6 i pół, Szpielman 6, Bokowicz 6, Samisch 5 i pół, Karcacz 4, König 2 i pół, Kmlos 1 i pół. (PAT).

OGŁOSZENIA.

Nowo powstały magazyn
artyst. wyrobów jubilerskich
U. GIELSKIER 2860
pl. Bernardyński 1.
kupuje i sprzedaje
najsumienniej
BRYLANTY, ZŁOTO
SREBRNO, PLATYNĘ i t. p.

Do Szan. Prenumeratorów KURJERA LWOWSKIEGO

Prosimy uprzejmie o jak najrychlejsze nadesłanie prenumeraty

na grudzień

wraz zewent. zaległością, celem uregulowania nakładu. — Wypłata kwot wplacanych na czeki Poczty Kasy Oszczędności następuje po upływie 8 do 10 dni, z tego powodu najrychlejsza wysyłka prenumeraty jest wskazaną w interesie szan. prenumeratorów.

Na czekach lub przekazach wymienić należy, na jaki cel służyć ma nadesłana kwota: prenumerata, ogłoszenie, składki.

Cena pojedynczego numeru 120 m.

Cena prenumeraty wynosi:

We Lwowie miesięczna do odbierania w administracji Kurjera Lwowskiego	2.700 m.
We Lwowie z odnoszeniem do domu	3.000 m.
Z przesyłką pocztową w całej Polsce	3.000 m.
Zagranicą miesięczna	4.000 m.
Za zmianę adresu dopłaca się	100 m.

Kupujemy na św. Mikołaja!

SANECZKI sportowe

w handlu żelaza M. KIERSKI

Lwów, Pasaż Mikołajsz.

Również tanio do nabycia: 2851

Pieca żelazne, Kasy pancerne.

**KUCHENKI
NAFTOWE**
Antoni Małski Lwów
ul. Sobieskiego 3.
2703

Świerzde walczy z chorobami skóry i jest uznana przez powagi lekarskie mydlana „Maść Para Hebdy”, nie plami białej bielizny, ma przyjemny zapach. Blakocci od świerzby i parcha „EKWOL-HEBDA”. Na Hemoroidy roślinne świerzde „RATELIR-HEBDA”. Przedstawicielstwo na Lwów: Anteka Dra. St. Stenka. 1045

WĘGIEL! WĘGIEL! Górnośląski

destarcza wagonami natychmiast. — Fabryki, Przedsiębiorstwa niech się zwrócą do **DOMU HANDLOWO-EKSPERYMENTALNEGO**, Ignacy Barski, Zawodzie, powiat Katowicki, Górny Śląsk, Dworzec 22. 2803 Dworzec 22.

APOLLO Dziś do godziny 6-ej Nowość! DZIECKO POGROMCY.

Konkurs.

Magistrat miasta Piotrkowa podaje do wiadomości, że dnia 1. stycznia 1923 r. będzie do objęcia posada

Inżyniera miejskiego.

Warunki: Dyplom inżyniera, odpowiednia praktyka w mieście, gruntowna znajomość spraw miejskich w zakresie budownictwa miejskiego i robót ziemnych. Płaca według klasy V. lub VI. dla urzędników państwowych z prawem do emerytury.

Oferty należy składać do 15. grudnia 1922 roku.

275 Prezydent m. Piotrkowa
Jan Walas

GUSTAW WEESE Toruń

Najstarsza i największa

fabryka pierników w Polsce.

Założona w roku 1863.

Wyroby jaknajlepszego smaku:

**Pierniki miodowe,
sucharki, keksy,
pieczywo deserowe
i makaroniki.**

Wyroby WEESEGO nabywać można we wszystkich dotyczących interesach.

L. 420722 Nadwórna, d. 28. listopada 1922

Zarząd Powiatowej Kasy Chorych w Nadwórnej celem obsadzenia Ekspozytury Kasy Chorych w Solotwinie ogłasza niniejszem

KONKURS

na 1 urzędnika i 1 kontrolora przedsiębiorstw, z siedzibą w Solotwinie. Warunki wedle umowy. Termin wnoszenia podań do dnia 15. grudnia 1922. Pierwszeństwo mają fachowo ukwalifikowani. Podania nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi.

2876 Zarząd Kasy.

PERLAKI (Kasny) różnych wielkości, oraz kompletne MŁYNY

gospodarstwu wykonujące taborowane zboża, pszenik, perłówek grubą i drobną, kaszkę jęczmianową, grykę, mąkę różną i na lep sągę łowana. Produkcja na dzień od 60 setnarów do 1 setnaru, zależnie od gatunku pszenicy. Wodociąg popęd 5 HP. Całkowity koszt instalacji w jednym ubiorku 1500 zł. Montowanie trwa 3 dni. Maszyny są wyrobu pierwszorzędnej fabryki taniej niż innych.

Lwówek Polacz ze swego pawilonu, wyłączny zastępca na Małopolskę
Nieustająca wystawa maszyn
Lwów, ul. Leona Sapieży 5. 190.

PRENUMERATA I sprzedaż czasopism

polskich, niemieckich, francuskich, angielskich.
Biuro Dzienników i Ogłoszeń Sokółowski
Ingiellońska 7 2820

nauka i wychowanie

WPISY

na nowy kurs rachunkowości państwowej i kupieckiej (egzamin w Wołodzie), przyjmują do 8. grudnia br. w godzinach 9-12 rano i od 6-8 wieczorem.

Konces. Prakt. Kursy Księgowości

Z. OLSZEWSKIEGO
LWÓW — Kurkowa 35.

Dla zamiejscowych system koresp. 2831

Posady i prace.

Pracownia do wydziału urzędniczym, wiek średni, posiadająca naukę i praktykę, kucharz, zdolna i pracowita, szuka pracy w miejscach bez względu na wysokość i warunki. Zgłoszenia do „Zaufanie” do administracji Kurjera Lwowskiego 2810

Kupno i sprzedaż

Wymiarze młynskie, K. Kopy, Cylindry, Motory Turbiny, Transmisje, Palety cenach przystępnych po „Piłot” Lwów Kalcego 2760

Fortepian Schwegela 1 rca, krótki, klawiszowy w pancernej płycie na agran. per w tej klasy spr. am. Możliwość zamiana na pianino lub fortepian gorszy odplata ul. Kopernika 26. arte, oficyna gankiem os. nia drzwi. 2870

Włosa dwupiętrowa, komfort, wolna w oszkan. przedem tylko Polakowi. wiadomość Tarnowski 80 ul. Kowalska od 9-12 rano 237

Sniegowce zapie nie to we Nr. 38 sprzedam tanio. Zgłoszenia Lwów Kalcego 10. A 1 p. drzwi 5. od 12 wiec 6.

POZNAJ SIĘ? POZNAJ INNEGO!

Przeznaczenie, zalety, wady zdolności. Prześlijcie swój charakter pisma lub zainteresowanie osobą, zakomunikujcie imię, rok i miesiąc urodzenia, ile osób najbliższej rodziny: na tych danych otrzymacie od uczonego psychografologa Szyllera-Szkolnika (autora prac naukowych) i stem poleconym naukową szczegółową analizę charakteru, określenie ważniejszych zdarzeń życiowych. Odpowiedź na szczerze zadane pytania. Cenne wskazówki i rady. Do tego jeszcze najnowszy utwór Ch. Szyllera-Szkolnika niewiele kosztujący bogatą książeczką „Lajemnicze powroźnia”. Kudy wskazówki, uwagi, jak żyć postępować, aby osiągnąć powodzenie, do roboty, niezaprzeczając, zadawanie i zwycięsko przeciwstawiać się losowi. Płaca 1.000 zł. SZYLLER-SZKOLNIK, aszycyca mnóstwem odczytów i ożników w poczytnych pismach krajowych i zagranicznych. Analizę wysłać po otrzymaniu mk. dwa tysiące wraz z książką. Jeżeli wnieść pod uwagę, że wykonanie analizy wymaga kilku godzin poświęconej umysłowej pracy, koszt ogłoszeń, pocztowe i t. p. wyżej oznaczona suma nie może wydawać się zbyt wysoka. Dla nadania osobistego i prywatnego od razu 12-tych nadzwyczajnie ciekawej treści książki katalogi ilustrowany darmo. Na wyjątek dołączyć znaczek pocztowy.

Adres: Psycho-grafolog ZYLLER-SZKOLNIK, WARSZAWA. Wydawnictwo „Swiat” Piłkarska 25. 2819

Można

Skradzione dnia 23 listopada br. dokumenty i papiery osobiste na nazwisko Mieczysław Frankiewicz w Warszawie. 2877

Mieszkania

Wnoszącej pokój umiarkowanie, możliwość osobnego wejścia. Warunki w drodze umowy. Zgłoszenia do administracji Kurjera Lwów. pod „Medyk”.

Najlepsza farba do włosów „JUVENOL” barwi trwale i szybko siwe włosy na naturalne kolory: blond, ciemny, brun i czarny, nadaje im cudny połysk i miękkość. Jako produkt roślinny jest bezwarunkowo nieszkodliwym a sposób użycia bardzo łatwy. Sprzedaż w składkach aptecznych i perfumeriach 1316

Parfumerie d'Oréent, Varsovie.

! ? NIEBYWAŁA KONKURENCJA ? !
Wielka Wysprzedaż gotowych ubrań
Postawiliśmy przez czas ograniczony wysłać poczta za pobraniem ka demu, 110 przysięgajacy dokładny adres, elegancie moda.
GARNITURY MĘSKIE
z dobrego, trwałego materiału we wszystkich najnowszych kolorach i wzorach lub w krótkiej. Cena i kolo mk. 47,50, z lepszym materiałem gat. A. i k. 50,00 i k. 60,00, gat. B. z dobrego wykwintnego materiału u mk. 75,00, gat. C. granat bosto. mk. 85,00, gat. D. karkowe. mk. 100,00, gat. E. karkowe jasne mk. 125,000.

PALTA JESIONKI
z dobrych z mowych materiałów, fasony ostatniej mody we wszystkich kolorach, fasony limon w lub ragny gatunek A. m p. 58,000, gatunek B. 70,000 mkp., gatunek C. 85,000 mkp., gatunek D. 95,000 mkp. i 125,000 mkp.

KURTKI myśliwskie na wacie
gat. A. u k. 39,00, gat. B. mk. 50,00 w najlepszym gatunku C. mk. 70,00.

SPODNIE GOTOWE
z dobrego materiału, ładnie uszyte, gładkie lub w kratkę. C. mk. 12,00, gat. B. z lepszym materiałem mk. 15,00, gat. C. mk. 20,00, gat. D. z bosoniu, lęczy b. i b. mk. 25,00, gat. E. do ubrań wzytow ch, czarna i b. i b. paski mk. 30,00 z czystego kamernu mk. 30,000, mk. 30,000 i 40,000. (Przebrać miarę w ceny przy szrobie i t. i długości, można uł. i t. Op. k. u. i przysięka na rachunek kupującego. BEZ RYZY A O ile s. towar nie podobaj przyjmie t. kowy z powrotem.

Adres:
Do DZIAŁU OBRANIOWEGO
Warszawa, Sienna 27-31 (Lombi własny)
Józef Jakubowicz
UWAGA: Za nasze gotowe wyroby otrzymujemy codziennie wiele podjęk wań i p w órnie zamówienia. Prób i robota warszawska. Przy większym zamówieniach pożądanym losz zadatek. 111

„DOBROBYT”
spół. z ogr. ocr. 2869
Lwów, Sykstuska 28.
Wielki wybór: **FIGUR, WAZONÓW, FLAKONÓW, TAC, KASETEK I PUZDEREK.**

MURTOWNIA LAMP NAFTOWYCH
SZKŁA LAMPOWEGO I ROKOTÓW
Bracia WYSZOMIRSCY
Warszawa, Chmielna 36.
Na żądanie bezpłatnie katalogi ilustrowane.